

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 500 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Замість адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
" Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОБОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Львів, 11 жовтня 1929.

Консервативний англійський уряд ніяк помі-
гав традиційної „Власкучої Ізоляції“, стоючи на
такому, що Великобританія не може ні йти на
ступки, ні повикуватися, бо на це не дозволяє
йї традиція ні велич. Але в тім то й річ, що
три сучасному укладі сиза почала заломлюватися
Великобританська могутність як лавиною так і впу-
грі. „Власкучі Ізолятори“ Великобританії відій-
шли від уряду. На їх місце прийшов лейбурис-
тський уряд, що відкинув традиційне зберігання
„Власкучої Ізоляції“, та пішов на компроміси,
або рятувати великобританську могутність.
Краще вже, щоб остала могутність без традицій-
ної, самопевної системи „Ізоляції“, ніж Ізоляція
без могутності. На такий шлях вступив Макдо-
нальд зі своїм урядом і тому поїхав до Америки.
Ці відвізнення Західних Держав спів Ан-
глії перший голова англійського уряду, що в тім
характері вступив на шляху американську землю.
Він пішов проти традиції, проти звичаю, або як
сказав би безодні легітиміст, пішов на поминення
Великобританської Імперії, на поминення паную-
чої над світом нації, ідуци до країни колишніх
„Бритарів“ і доробоченців, щоб впливати на їх
диференцію, на обмеження їх агресії. Макдо-
нальд поїхав туди, як заперевняють, порозумівати-
ся в справі обмеження морських обростів. Чому?
Бо американські флототні зброєння, при неагнес-
тності Англії на тій ділянці, скоро моглиб переви-
шити сили Англії і тим самим загрозити її ко-
лоніям. Прямки, словом все те, з чого і коштом чо-
го вона живе. Збереження треба припинити, бо Ан-
глії це дає і збереження без збереження, що й

Над міщанською коаліцією ваготів уже процес словацького автономіста д-ра Туки і тов., обвинувачених у шпигунстві. Обвинувачення і процес за шпигунство та одієлі можливо найвища кара — це основна і немінуча аборя пануючих супроти опозиційних, де звичайні «карні санкції» проти своїх противників. Розширилися й словацьким автономістом тоді, як словацька автономістична партія (істеріканська) в цьому урядовій коаліції, як здох і міністрів (д-р Тіло і д-р Лабай) засідають в кабінеті — невиглядо. Тому розвинуто парламент, щоб у виборчому процесі розвинулися з своїми противниками, а се

Мекдональда і його уряд пробують, вдаючи на всілякі жертви, — не знати тільки, чи ці їх заходи виведуть Великобританію побідою за теперішньої кризи, чи може всі дотеперішні її труднощі поглиблювати. Американська політика Мекдональда на тільки велика спроба вживання нових метод у англійську політику. Коли вона впаде невідомо, якщо, тоді всі рахунки робітничого уряду себе не оправдають і тим самим його доля буде пере-суджена. Хто тоді зможе поставити як слід на ноги Великобританію, хто її зможе випрямити — ніхто з них не скаже.

През. Масарик пропонує миру реальні пограничні області на основі етніграфічного принципу (там, де більшість мадярів переступає 50 проц.). Така рента може засилити частину селянського пограниччя, а може і нашого захарпаського в околицях Берегова. Це не є виключення з огляду на крайню нерозумну політику чеських суверенітних покідає на Закарпатті, політику, яка сплила вже настрої проти себе відкриття більшість населення. Та це в тому різі. Різ у суверенітній політиці. Суверенітні політичні през. Масарика.

Користайтеся з нагоди!

Однієї Української Галантерейної Торгової

„Генерала“
Д. Конюха, Львів, Ринок 37.

(поблизу Народної Торговлі)
продав для релігій по фабричних цінах 461 5-?
Жіноче і мужське білля,
панчохи, прекрасний вибір наймодніших красок
тисячний вибір краваток, табачок і трико-
тажів, приладдя до гоління і курення.
Верфунерія, Косметика і Забави, Каледонія і Шахи!

ряк признає, що насильно накинени трактати бу-
ли несправедливими, життєво неоправданими. Ревізія
границь між Чехословаччиною і Мадярщиною —
це ревізія тріанонського договору, одного з віда-
чужень версаяським диктату. Коли ж найвищий
представник держави, в якій інтересі той трактат
був зроблений, признає, що його треба поправити,
що він був несправедливий, то ясно, що менших
або більших поправок чиняють всі пововенні
білятих у версаяським на чолі. Ясно також, що
сама можливість ревізії границь між Чехословач-
чиною і Мадярщиною мусить викликати перепи-
сок між усіма тими, яких територіяльно уприви-
зували післявоєнні трактати.

Преа, Масарик в основу ревізії ставить етно-
графічно-національний принцип, себто понад 50
проц. більшість. Як каже „Дзєнік Львовскі“ (в
статті: „Чехословаччина за ревізією трактатів?“).
Польща має спокійну голову.

„Бо мирні трактати великої війни ніде нам не
признали території з 50 проц. польського насе-
лення...“

Ми теж в того погляду. Всеж-таки той-же ор-
ган неспітативно стрічає думку ревізії, бо
„незалежно від моральних і політичних ра-
цій стоїмо неохотно при справедливому принципі
впорядкованості мирових трактатів, яке то станови-
ще вважаємо єдиною і виключною основою миру
в Європі“.

Відомо, що вічних трактатів немає. Ця думка
не нова. Зрештою, не раз уже підносили її пос-
лятишай.

Це нове на найближчому заході в справж-
ньому новині, яка може розпочати нову і дале-
косидагу добу в житті і майбутності сарадущої
Європи.

Президент Масарик про ревізію границь.

Заяви з мадарського боку.

Вчора ми подали опростування чехословацько-
го пресового бюра в приводі розмови прези-
дента Масарика з директором мадарського соці-
ального інституту, д-ром Райнісом, про ревізію
границь між Угорщиною та Чехословаччиною.
Тепер газета „Ешті Курер“ публікує заяву бу-
шого мадарського міністра закордонних справ,
д-ра Града, в якій він стверджує, що місця з опу-
блікованої розмови президента Масарика дійсно
відповідають правді. „Однак я мушу полишити
мадарському урядові означити, що з цих справ,

про які говорив президент і про які уряд буде до-
кладно поінформований, можна подати до пу-
блічного відома. Я ніколи не крився з моїм пере-
конанням, що уважаю порозуміння з Чехосло-
ваччиною за бажану і можливу до переведення
річ. Опростування, яке опубліковано з чехосло-
вацького боку, говорить, що президент Масарик в
іншій думки, ніж яку приписують йому заяви
Райніса та Палія. Воно твердить лише, що прези-
дент чехословацької республіки не приймає д-ра
Райніса на аудієнції. З тої обставини, що прези-
дент Масарик у своїй розмові покликався на свої
заяви мені, я виводжу, що ця розмова справді
була, бо виключена можливість, щоб директор
Райніс міг мати відомості про мою розмову з я-
кого іншого джерела“.

Директор д-р Райніс висловився так: „пре-
зидент Масарик в позитивній формі попросив ме-
не повідомити Палія, що його інтерв'ю, яке свого
часу викликало сенсацію, від першої до останньої
букви відповідає правді. Я повідомив про свою
розмову Палія і просив його, щоб він не публі-
кував нашої розмови. Однак тому, що Палія та-
ки опублікував цю розмову, я мушу заявити, що
стаття Палія на загал покривається з тим, що я
говорив в президентом Масариком під час нашої
спільної розмови 12. липня“.

Д-р Палія заявив: „Президент Масарик при-
няв мене в 1923 р. і дозволив мені опублікувати
нашу розмову без його попередньої контролі. О-
днак за порадом графа Альберта Аппонія я пе-
реслав текст інтерв'ю через чехословацького по-
сла в Буапеншті до президента Масарика, і пре-
зидент поробив у моєму тексті власноручні за-
мітки. Цей текст він переслав мені урядово через
посла Вавречку. Я маю в перехованні обидва ори-
гінали“.

Льорд Ротермір про зворот німецьких колоній.

Льорд Ротермір, відомий зі своїх статей
про ревізію границь між Угорщиною та Чехо-
словаччиною на користь Угорщини, відбув не-
давно інформаційно-політичну подорож до Ні-
меччини й тепер друкує в газеті „Дейлі Мейл“
ряд статей про свої враження з цієї подорожі.
В першій статті він обговорює питання, чи те-
перішня Німеччина справді бажає мира. На його
думку вона дійсно не хоче й не думає про
нову війну, але готується до війни господар-
ської на найбільшій розмірі. У другій статті
льорд Ротермір пише, що монархістичний на-
пряв в Німеччині засуджений на смерть, а де-
мократія стало збільшає свою силу. Тому для
Англії треба жити в мирі й признати з республі-
канською Німеччиною. Цю свою признань, на
думку льорда Ротерміра, Англія повинна про-
явити тим способом, щоб звернути Німеччині
відібрані від неї африканські колонії Того й
Камерун. Для Англії вони не мають особливої
ваги, бо англійська світова держава й без того
досить велика. Натомість в Німеччині такий ви-
раз признань зробив би дуже велике враження.

Таємниці радян. полпредства в Парижі.

„Летучий відділ“ ДПУ з Берліна.

Після скандалу з Бєсєдовським у Парижі, у
Берліна приїхало до Парижа 5 службовців „ле-
тучого відділу“ ДПУ. Цей відділ у Берліні стоїть
під проводом д-ра Гольдєнштайна, лікаря, а по-
службі давнього члена чеки. Його помітником є
Михайлів, який тимчасово від відділу ДПУ при-
паризькому полпредстві (політичному представ-
ництві). „Летучий відділ“ складається з 15 чоло-
вік. Він має виконувати засуди ДПУ на чужій те-
риторії, насильно переводити непокірних радян-
ських службовців заа границі до Москви і т. п.

Чекисти в Парижі.

Головним представником ДПУ у Франції є
Володимир Янович, який в полпредстві має непо-
мітний уряд діловода. Він має дві кімнати в пол-
предстві, куди нікому не вільно входити крім пол-
преда. Помітником Яновича в торгпредстві є
Іванс, який прибув до Парижа в кінці 1923 р.
Він доглядає над діяльністю торгпредства та над
його персоналом. Другий його помітник, Елерт,
працює в нафтовому синдикаті й тримає зв'язок з
агентами, які працюють в Англії.

Янович і Трилісер.

Голова ДПУ в Парижі Янович посилав свої
справоздання безпосередньо до Москви. Вони
їдуть на ім'я Трилісера, начальника чужоземно-
го відділу ДПУ та члена колегії ДПУ. Паризький
відділ має цілковиту фінансово-організаційну
самостійність і власний шифр, якого полпред не
знає. Шифрує справоздання та телеграми зв'язка
Яновича, а полпред ставить на бланкет свою пе-
чатку, бо без неї не приймають шифрованих те-
леграм на французькому телеграфі. Полпред не
знає, про що телеграфує до Москви „діловод“.

Освітлення еміграції.

Основним завданням паризького відділу
ДПУ є освітлення діяльності еміграції, установ-
лення агентів по емігрантських організаціях,
розклад еміграції та слідження за підготовлени-
ми на еміграції терористичними замахами.

Прізвиська паризьких членів ДПУ.

Незабаром після втечі Бєсєдовського з будин-
ку радянського полпреда в Парижі газета „Посл
Новості“ та „Возрожденіє“ одержали можли-
вість опублікувати список головних агентів ДПУ
в Парижі. Це такі особи: д-р Е. Гольдєнштайн,
Михайлів, Янович з жінкою, Іванс, Елерт, Ша-
кєвич, Жілін, Светлов, Іллін, Данилін, Караван,
Троїновський, Вистров, Борисов, Рафалов, Кроп-
берг, Білопольський та Гельфанд. Усього разом
17 чол.

Варшавська „За Свободу“ подає, що в радян-
ському політичному представництві в Варшаві
постала велика паніка в зв'язку з пригодою Бє-
сєдовського та його ревеаляціями. Там газета по-
дає, що скоро будуть опубліковані списки текі-
стів, які активні в межах Польщі.

І. КАЛІЧАК.

В МОНАСТІРІ.

Образок із Закарпаття.

З Капушанської вулиці до нього недалеко.
Як місто вночі засне і життя по площах та за-
уках притихне, то йдете туди зовсім пустою
вулицею, на котрій куняються тільки голови
попідстрижуваних акацій.

Вулиця темна, лиш перед монастирем сві-
тить своїм запаланим оком неясна лампа. Її по-
вісили тут навмисне на другому боці ті, котрим
залежить на тому, щоб бачити, хто приходить
до монастиря. Таке їх право. Його не свої лю-
ди бережуть і добре вгажують на монастир-
ських гостей.

Ще далеко до півночі. Притихли кроки і в
замку христув клаюч. Відчинилися тяжкі, дубові
двері і знову зі стуком закретотав замок. Тре-
ба йти обережно по кількох східнях, бо в перед-
сінку темно, як у гробниці. Ноги непевно став-
лять кроки, а руки шукують напотьми за дру-
гими дверми.

Закланцала каямка і показався довгий ко-
ридор. На ліво він веде до монастирської дру-
карні, а праворуч замкнені двері і тамтуди не
кожного пустять.

Кругом непорочна, дивна тишина. Треба
ступати на пальцях, бо здається, що зі всіх ку-
тів дивляться на тебе очі святих і грізно кива-
ють пальцями, що чужий вертає так пізно до
монастиря. Це ніколи тут не буває і перед свя-
тими це нечуваний промах.

Мирні люди відпочивають в монастирі.
Спить і добряга ігумен, що має багато праці і
свої клопоти, а до того нездужає. Сплять сном
праведників і оба замурані складані-братчики,
сплять кухарки і слуги. А між ними відпочиває
найстарший чинном слуга Стефан, котрому
чеська поліція приказала заботитися з міста до

двадцятьчотирьох годин. Нібито за якусь по-
літику. Нікчемний донос.

Однак Стефан Богу духа винен. Свідчить
про це й те, що спокійно лежить у своїй кімнаті
і рівномірно віддишає. Забув на все. Не пам'ятає
і того, що його в жартах полковником калічуть,
а часами то й отцем величають... Стефан тепер
шасавний, бо помирився зі „шпигунами“ й у сні
забув на кривду.

На коридорі стає ясно. Високими вікнами
зазирає до середини повнощвидий місяць і ши-
роко освічує сходи на перший поверх. На стінах
незамітно розмальовані галузки із хвостиками,
одні жовтої, а другі синьої барви. І ці барви де-
кого дразнять, і вони багатьом не подобаються!

Широкі, кам'яні сходи вислизуються в за-
ливі місяця і по них кладуться й видовжують-
ся темні віконні рямці.

Дошка так тихо, що не хочеться рушати
з місця і чомусь жаль топтати і світло і тини і
сходи. Але поринаючи у сляво, вас огортає не
то страх, не то адволя, і ви мусите пристанути,
щоби розгланутися в цьому чарі.

На вишому коридорі душно. Тут дець від-
зиваються заспані цвіркуни, а з їх голосами
несеться до вас запах печеного хліба, квашених
огірків і чисто випраного білля.

Горішні кімнати порожні. В одній з них по-
вно залізних ліжок і дошок, а на долівці пороз-
кидувані матерії, повилихувані морською тра-
вою. Тепер вакації і бурсаки порозіжджались
додому.

Душна ніч. Всі вікна порозчинювані і через
них видно далеко. Тихо переливається вода на
ріці Узі, що хлюпочеться, то розбивається під
недалеким залізним мостом. Раз шумить, раз
стихає. Від місяця вислизується і в ній видно
і місяць, і синяву небесного зводу, і мерехтячі
зорі.

Наопа чуєте на Узі сильніший плюскіт. Це

певно хтось так пізно купзється та по воді
плеще руками.

На другому березі темно. Там бовдуріє гу-
ста деревина, що росте здовж простої, запо-
рошеної дороги, яка біжить берегом до невелич-
кої кручі, крутиться під вербами, вибігає на пе-
редмістя і губиться у полі.

Над дахами голубів і синява неба. Зніма-
ються в гору комини, далеко видніють із зе-
лені темні мури двірця, з котрого, пихкаючи,
виїжджає поїзд і мчить на полудне в розпо-
лену пушту. Зрештою тихо, лиш річка пле-
щється, немов вихвалюється своїм казочним
дзеркалом, до котрого зараз за мостом зага-
дають тіни з жидівської божниці.

Ріка Уг лише спокійно і знад своїх вод ви-
силає до вас невеличкий холод. А з каварні Фі-
редія чути ввесь час музику. Сюди вона несеть-
ся дивно легко. Дружно дрібноту скрипки
жаліється засумованим голосом кларинет, а до
них прилучаються акорди, зніжнювані і стишу-
вані палочками циганських цимбалів. До клари-
нету горнеться і бас, що дріжить своїми стру-
нами раз слабше, раз дужче. Загуде, вириняє-
ється з іншими голосами, а потім зрезигновано
стихаючи, бурмоче собі далі.

Десять там танцює розпалена вином Ільонка,
Етелька й Маргітка, а їх горячий віддих долігає
аж сюди, до монастиря, і пристрастями розли-
вається по кімнати. Не можете довго заснути.

В каварні Фіредія ще попівночі не стихає
музика. Бовзання темною плямою міст, а біля
плота незамітно рухаються акації. Срібляною
лускою міниться вода в Узі й вислизується
хрест на близькій капітулі.

...А по пустих кімнатах і коридорах мона-
стиря проходжуються тіни святих у довгих
сорочках, здіймають над головами руки, диву-
ючися, що між них втиснулася людина з своїми
грішними, лекольними думками.

Ужгород. 19. VIII. 1928.

3 польських справ.

Криза середньої школи в Польщі. — Проти диктатури.

Польський міністр освіти Червінський в розмові з представником агенції „Пресс“ зупиняється над середнім загальноосвітнім шкільництвом. Важко сказати, чи воно є добре, чи кепське. Професори вищих шкіл нарікають на слабу підготовку гімназійних абітурієнтів до заходів підготовки студій. З другого боку доводиться читати певня в честь польського середнього шкільництва, що воно робить постійні поступки під якимсь оглядом, а головне під оглядом вислідів деяких новітніх метод навчання. Порівняння добрих польських шкіл з найкращими академічними школами не все випадає на некористь перших.

В Польщі є вже деяка кількість незлих шкіл і деяка кількість знаменитих учителів. Але пересічного рівня середніх шкіл не можна вважати задовольним. До того слід додати, що границя рівня значної кількості шкіл є дуже низька, себто що маємо деяку кількість шкіл такої малої вартості, що лише велика поблажливість дозволяє толерувати їх існування.

Середнє загальноосвітнє шкільництво всього світу переживає кризу. Також польське шкільництво переживає глибоку кризу щодо своїх цілей та вихованих засобів. В Польщі криза є глибша, як деінде, бо до загальних причин приєднуються в Польщі ще радикальна зміна політичного становища краю через перехід від стану неволі до стану волі і konieczність допустити до педагогічної праці значної кількості осіб недостатньо підготованих під професійним оглядом.

Тому треба би: 1) дати змогу і вкесити піонірам віднаходити власні шляхи і закріплювати їх, 2) всякими можливими засобами вирівнювати шляхи і тягнути вперед головні колонії „середніх“ працівників і 3) تسهлувати за маршу безнадійних мародерів.

Бажаючи підняти рівень середньої школи дається змогу вчителям поглибити своє знання. З тією метою влаштовуються додаткові курси для учителів середніх шкіл, розвивається інституція дидактичних інструкторів, видається відповідні інструкції то-що. Може тим способом поведеться вийти зі стану кризи.

Коли польський міністр освіти говорить про кризу середнього шкільництва, батько польського соціалізму Болеслав Лімановський забирає голос в справі устроєної кризи в Польщі. В неділю 6. п. м. на з'їзді робітничої молоді виступає Б. Лімановський з промовою, в якій заявляє:

„Польський люд має в собі стільки духа й енергії, що обійдеться без опіки якоїнебудь диктатури: він зуміє управляти собою сам при допомозі свого парламенту. Авжеж — парламентаризм має теж свої деякі недоліки. Але ті інші сторони, всі недоліки є нічим у порівнянні з проступками і злочинами, які все супроводжують дошку диктатуру. Гаряче бажаю, щоб те першіна криза минула — наскільки це можливе — без тяжкої боротьби і без проливу крові. Краще було би виминути, коли тільки можливо. Всякі диктатури були і все є лише ханжливими... Провалюється це й тепер. Упали вже менші диктатури на Лівті і в Єгипті. Еспанський диктатор сам почуває свою слабкість. Фашистська диктатура починає вже хитатися. Робітничий рух, соціалізм в нестримному поході відносить всі великі перемоги. Свійкий доказ — Англія та її робітничий уряд. Отже чим би тільки в Польщі — всупереч людській історії — мала панувати диктатура, що кепкує собі з прав народу, і називає олігархією, що трактує народ як свого невольника? В своєму довгому житті бачив я немало дужих демократів з реакцією і бачив я, як і тієї боротьби реакція виходила кінці з поразкою“.

Грушки на вербі.

(Довіс в Волинні.)

На озній а нарад українських громадських діячів порушено питання про необхідність постановлення ширшого громадського обору тієї розбивацької групи, яка, виконуючи чужі накази, розбиває або вірніше — намагається розбити Провісний Український, українську кооперацію. Нар. Товариство, Інспекторат РСУК, українську гімназію та інші національні установи, не кажучи вже про переслідування їхніх керівників. Повстання провідників незалежного українського активу в Луцьку, щоб асигнувати роки доповіді і промови, а також усвідомити ті наслідки, до яких доведуться ці доповіді і промови.

На тому всі учасники наради погодилися. Це прийшло в кілька днів після цієї уяви, як відомо до чого прог. П. Паньківський, який

EUMIG HARTLEY - то найкраща марка!!

Незрівняний в своїй доброті! — Велика селекційність! — Велика сила і ідеальна чистість відбору! — Вилучує під гарантією фабричну льоняльну стайню!

Сотня листів з подякою свідчать про нечуване прямо пробове, значний вплив радіоного апарату на полі радіоної техніки. Тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-ламповий радіоный апарат!

Генеральне представництво:

ЛЕОН І ГЕНРИК АППЕЛЬ

Львів, ЛЕГІОНІВ 1. — Телефон ч. 438 і 459.

заявив, що він, настоятель української парохії, не може безчинно приглядатися тому розвитку, що запанувало в українському громадянстві в Луцьку й що він думає скликати його для обговорення цієї справи й для можливого подусу-у візвдів.

Відповів я, що радо приймаю участь у цій нараді й унаслідок, що йому, як настоятелю української парохії, найкраще виконувати місію повчання й що, у авідку з тим, група громадських діячів не буде ініціювати подібних зборів.

Справа, за якийсь час протопр. Паньківський громадські збори скликав. З огляду на те, що до мене й інших незалежних українських діячів доходили вісті, що ці збори замість обговорювати питання у всій ширині, мають все звести до того, щоб „не писалось“ нічого про Волинь в українській незалежній пресі, ніхто з нас на ці збори не пішов, бо бажали ми перекірити, чи це так.

На жаль, сталося власне так, як нас інформували. Збори частини інтелігенції, що відбулися 22. вересня, ухвалили звернутися до всіх українських незалежних часописів з закликом до порушення місцевих тем, домінуючи повною мірою розбивацьку роботу угодової групи. В середині тижня заявила у нас ініціативна група, що вважала на себе завдання перевелення „свації“ взаємодієносин поміж українськими громадянством у Луцьку, а просябно явитися на нові збори 29. вересня в цій-же справі, при чому підкреслила, що розходиться про заможчування в пресі діяльності всіх українських інституцій. На запит, що ці люди уважають за „українські інституції“, промучула відповідь: „всі інституції, як яких є український шільд“. На другий запит, чи не „заможчування“ обмовлятиме, напр., „Укр. Ниву“, почули відповідь, що вона „попше, повинне й заперестане“.

Щоб не було непорозуміння, зазначу, що зі мною й іншими українськими громадськими діячами говорили й давали ось такі „висисення“ пп. Б. Візенький й Мод. Левинський.

Вільність українських національних діячів відмовилася в категоричний спосіб брати участь у подібній нараді, а я сам, на передодні цих зборів, заслухавши вичерпуючу аргументацію одної й другої сторони, остаточно вирішив на ці збори не йти.

Тому й ці, другі збори з дня 29. вересня, підняли питання про те, щоб „не писалось“, що українське громадянство надципляючи обидва на терені „Рідної Хати“, що фактично розходиться про 2—3 особи, якими „можна і пренебрати“ і т. д. і т. д. Характеристично, що на цих оргінальних зборів головував п. Маслов, заступник голови „Рідної Хати“, а завідомими „суддями“ павалили співробітники „Укр. Ниви“, бо решта з присутніх майже не забирала голосу в цій справі.

Добре сталося, що українські національні діячі не рвали грушок з верби. Несмачні ці грушки. Зелени, недоспілі... Коли в нечуванні спосіб „Укр. Ниви“ поспернала добре їм українських громадських діячів, коли жваво систематично під їхню адресу таких епітетів, як повні, озоді, мерзавці то-що, коли промовувала українські національні установи, як „Провісний“, „Український“, РСУК, „Народна Торговля“ і т. д., коли причиноюлася до всяких реплів та „комунікацій“ — тоді те „громадянство“ мовчало. Коли ж українські національні діячі виступили в обороні народних установ, коли розпочали причини й наслідки розбивацької роботи, коли на брудну лайку відповіли культурним тоном, домінуючи особисті моменти й ховаючи в їм загальне добро своєї персональної образу, — тоді „громадянство“, забезпечуючи свої „грушки“, раптом вперурилися, закричало: „не рвіть грушок! Не пишіть! Не чіпайте інституцій, на яких висять українські шільди!“

Задалеко підемо, як так розумітимо духа української інституції. Є багачка інституцій з українськими висисами, але українського в них немає нічого. Українські висиси мають і пп. Стефчиків, і кулка розпичі, і всякі „господарські об'єднання“, і новотвори політиски — але лише не шунати там української душі, бо крім висисів, не знайти там нічого свого, рідного, національного. Не можна потрафити смалувати такі „українські грушки“ на чужій вербі!

І обов'язок всякого членового громадянина де-

являти у тім, щоб таку вербу викорчувати з українського ґрунту з її грушками, хоч би як на перший вигляд привабливими.

Публіцистична, п'яноне, не залежить від нашої „хочу“ чи „не хочу“. До того, що їх писує публіцистична, вв побовізані прислухатися бо не завдання цілого громадянства, а не гуртка лише інтелігенції, які засмакували раптом ті чи інші грушки.

Судило для української публіцистики є її громадське сумління, є прокумійна громадського обов'язку, що лежить на кожному українському журналістові. Цеж скандал, коли в пар десятків українських інтелігентів, що викликають осуд на українську незалежну публіцистику, а мовчанкою оминають цілу розбивацьку антиукраїнську роботу, аж заливнувшись від захоплення, що ці розбивачі перетворюють в могила кістя поляглих і живертають душу живучих.

То-ж нечувано річ вимагати застачення офіційної розбивацької асоціативної роботи й фактично одобрювати особисті нагілки! Обов'язок журналіста, п'яноне, саме й полягає в тім, щоб шанувати людину й інтувати неспівні істинки, обертати інституції й нищити чужі експонатів, щоб викорувати і вишнати залізом з друкованого поля бруд.

На цьому стоїмо... отже, приваємо грушки з грушок і не хочемо шукати їх на вербі.

Олександр Копалевський.

На промислові теми.

За створення власного нафтового промислу.

Щоб краще усвідомити наше громадянство про нафтовий промисл, треба засягувати стан його як з фінансового боку, так з погляду доходності й праці. В сучасному працюють у нас у нафтовому промислі чотири головні фірми, з яких концерн „Малопольська“ є найсильніший. В тих фірмах заангажовані адебільша французькі, а відтак американсько-австрійські капітали. Чужинці розпоряджують цілим апаратом, потрібним до раціонального ведення нафт. господарки.

Побіч цієї групи великих фірм є ще дрібні підприємці, які є адебільша тільки чистими продуцентами і не мають більшого впливу на хід напрямку нафт. політики. Перша група, тобто, великі фірми, а зокрема „Малопольська“, працюють, як дотепер, з дефіцитом, головню тому, що її адміністрація є бюрократична. Шлях армія урядництва, а в тому числі велика маса директорів, нечисельна кількість всього роду прокурентів і секретарів з великими платнями, тягтіємами і винагуванням в натурі злідає великий процент доходів підприємства. Вистає хоч би для прикладу навести, що на удержання головного директора фірми йде місячно сорок вагонів роши; до цього треба додати інших директорів з мало меншими платнями, головні дирекції і надзирні ради, торговельні агенції по цілому світі і т. д., а будемо мати повний образ тієї машини і її великанських коштів.

Нічого дивного, що такі фірми не оплачуються копальні з продукцією від п'ять до десяти вагонів у місяць. З великих фірм одна тільки „Галиція“ приміє доходу, хоч її продукція невелика, але тільки завдяки амлія, добрій і солідній адміністрації.

Друга група, себто малі підприємці, працює в великому відсоткові додатньо і з добрими успіхами.

Великі фірми обмежуються адебільша до експлуатації існуючих вже копалень; розмірно мало є своїх зерчень, а там, де вони є, висхід асе є добрий, — значить: ропа ще не вичерпана.

Тіж фірми займають величезні простори державних і громадських та „Ліцензіаріальних“ діляк, а ліцензують звільна дрібні нафтові селянські терени, віддаючи їх дрібним підприємцям і то не раз на дуже догідних умовах. Беручи цей мент під увагу, треба подати про створення власного капіталу, щоб можна вихисувати добру нагоду до набути готових вже продуктивних копалень, як також терени для свіжого зерчення. Такі терени, особливо в Тусановичах, є і можна їх по дешених цінах набути з огляду на недостатку записавлення ними великих фірм.

Подаж праці є інші незвичайно великі і дешених, беручи навіть ізявляці стаки під увагу (писав збірної умови).

Ціна сиринця ансока, бо вивозить 205 ам. дол. за вагон; вона удержується на цьому рівні на довшу мету, бо її піддержує преса, а саме державна рафінерія „Польська“, з огляду на дрібних продуцентів.

В такій ситуації вже навіть мали продукція при злиному великій оплачуються, не кажучи про промисловий одного вагону на день, як приноси-

Д-р Ростислав Білас

повернувшись
Львів, Коперника 4а.

або великі зиски і давав можливість набути свою власну рафінерію.

Психологічно-економічний момент для створення власного нафти. промислу у нас саме тепер є. Адже нині в нашій громадянстві йде перелом, переорієнтація всіх дотеперішніх цінностей. Громадянство з konieczności шукає нових угод життя, творить щораз-то більше нових українських фірм, култив, підприємств і кооперативів — одним словом: іде економізація нашого життя. Треба бути самим, щоб того не бачити. Тому творім збірно наш нафтовий промисл, збираймо потрібний до цього капітал! Нехай всюди лунає клич: „Всі до нафтової кооперативної“

Борислав, 30. IX. 1929.

За Організаційний Комітет:

Посол А. Максимович, інж. Р. Кулицький,
Дм. Стефанюк.

Вісти з Рومунії.

Атентат проти міністра внутрішніх справ Вайди Воевода. — Дальші атаки ромунської преси проти українців.

(Допис з Букарешту.)

В суботу 5. ж. м., коли міністр Вайда Воевод виїхав з міністерства внутрішніх справ, напав на нього один молодий жид, що вистрілював по нього з револьвера. Кулі міністра не поранили.

З початку поліціянт, котрий стояв при вратах, а також пасажирки думали, що трієла гума при колесі авта. Атентатчик думав по вистрілі, що він osiąгнув свою мету і почав утікати. В цій хвилині завважили люди, що були в сусідстві, збігли швидко в авті і підняли за втікачем. Його зловили і замкнули в одній кімнаті міністерства, де він зложив перші зізнання.

Атентатчик, Авраам Гольденберг, походить з Яс, має 19 літ і є сиротним хлопцем. Від довшого часу не має жадної служби. В четвєр виїхав з Яса до Букарешту вже з думкою, щоб поповнити атентат проти міністра внутрішніх справ Вайди Воевода. Запитаний, чому він поповнив атентат, відповів, що він хотів помститися за кроваві жертви в Лупенах. По цім зізнанню переведено його на поліцію, де він сказав те саме перед головним директором поліції ген. Ніколіну.

Поліція підозріває, що Гольденберг є членом тайної організації „Левінська Молодь“, котра вирішила атентат і вильосувала його для його виконання. Дотепер Гольденберг відмовляється від всяких зізнань в цьому напрямі.

З великою ненавистю глядять букарештєнська преса на українські економічні і культурні установи, котрі почали розвиватися по знесенні стану облоги на Буковині. З цієї причини публікують ром. газети статті з фантастичними випадками. Ця, перед кількома місяцями розпочата агресивна акція ромунської преси, по короткій павзі продовжується тепер даліше. Цими днями появилися статті в букарештєнських денниках „Кувинтуд“ і „Курунту“, котрі вислали на Буковину спеціальних, духом великої фантазії обдарених анкетчиків. Безглузда цих анкетчиків вже аж так далеко, що вони уважають себе відкривачами заговору для відірвання північної Буковини і створення там Української Республіки. В своїй імагінації бачать вони, що всі українські установи на Буковині, як театр, часописи і т. п. є фінансовані загравачними грішми. Редакції цих анонімних часописів мали одержати численні анонімні листи від українців з погрозами. — С.

На організаційному фронті.

ДОЛІНЦІЩИНА.

Дня 27-го вересня ц. р. відбулася широка довірочна нарада в Небидолі. Взяло в ній участь около 150 громадян з Небидола і Перегінська. Про діяльність Української Парламентарної Репрезентації та про організаційні завдання під теперішню пору реферувал посол М. Струтинський. На внесок одного з найбільшійших наших діячів-седей ц. Івана Митовича, зібрані одноголосно одобрили діяльність Української Парламентарної Репрезентації, висловлюючи їй подяку і повне довіря. Того самого дня посол М. Струтинський взяв участь у довірочній нараді місцевих робітників у Чергінську, яких старостає втілювати в орбіту своїх впливів долиньські чепелі.

ЗОЛОЧІВЩИНА.

В суботу 21-го вересня ц. р. відбулося у великій залі Народного Дому в Одеську посольське справознавче віче. Реферували сенатор Кузьмич, посол Целевич і посол Висоцький. На початку віча два особи з Золочева польської народности старалися в провокаційний спосіб викликати анархію, щоб зловести до початкування віча.

Завдяки тактові і рішучій поставі присутніх, це їм не вдалося. По промові послів вічники стали захищати послам у справі місцевих болячок і в справі політичного режиму. Віче ухвалило довіря Українській Парламентарній Репрезентації.

В неділю дня 27-го вересня ц. р. відбулося в залі читальні „Прогресу“ у Красім посольське справознавче віче сенатора Кузьмича і посла Целевича. По промові послів вивязалася широка дискусія, в якій учасники представляли зложивання в різних справах і прохали помічі у послів. Віче закінчилося ухваленням довіря Українській Парламентарній Репрезентації і відспівання національного гімну.

Оба віча були дуже численні. Українське громадянство Золочівщини виявляє велике заінтересування для політичної роботи.

Шовіністична фірма.

Під увагу українського громадянства.

Ревізійний Союз Українських Кооперативів приступивши до видання „Календарця Українського Кооператора“ на 1930 р., звернувся між іншими і до фірми „Феррум“ у Львові по анонс. На своє письмо дістав ось яку відповідь:

We Lwowie, dnia 23. września 1929. ul. Żółkiewska 147. — P. T. Rewizyjnyj Sojuz Kooperatyw we Lwowie. — Przesłany nam prospekt zwracamy, ponieważ z zasady od instytucji, firm i osób, znajdujących się w granicach naszego państwa, listów pisanych w innym języku niż państwowy, a więc polski — nie przyjmujemy. — Nawiasem musimy zauważyć, że np. Drukarnia Ojcow Bazylianów, w których kalendarzu stale się ogłaszamy, drukuje swe prospekty i po polsku. Naturalnie nie jest to szowinistycznie, ale zato praktycznie, ponieważ otrzymuje się w rezultacie zamówienia i pieniądze, a nie... zwroty. Z poważaniem. Fabryka maszyn, odlewnia żelaza i metali „Ferrum“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Lwów, ul. Żółkiewska 147. — Підпис нечиткий.

Ця відповідь наглядно показує нам, яким духом живе ця фабрика і це треба всім українцям добре пам'ятати. Коли ми всі вже раз себе більше шанували і зверталися до всіх фірм виключно в українській мові, то певно ніхто не відважись так писати. Таж усі фірми на нашій території живуть з нас, це мусимо знати і пам'ятати! Написати до фірми по українськи — це шовінізм, а дати таку відповідь — це не шовінізм. Дійсно: львівська гідна подиву й... запам'ятання. Забули панове з „Феррум“, що у Львові є інші фабрики машин і заліза й українці знають до них дорогу.

НОВИНКИ

— П. Т. Передплатників ласкаво просимо влатити передплату найдаліше до дня 15-го жовтня ц. р., бо в противнім випадку будемо змушені здержати дальшу висилку часопису. Місячна передплата вносить 5 зол.

— Пожежі. В Новосіці Язловецькій, в Бучачині пастухи підпалили через необережність велику стирту пшениці. — В Кутах, в Золочівщині, згоріло кілька будинків. — В Гриціволі, п. Радехів згоріло кілька стирт сіна. Недалеко Пінська згоріло ціле містечко Янів Дрогичинський, так, що майже 2000 осіб лишилося без даху.

— Велика залізнична катастрофа. Дня 9. X. ц. р. на станції Соболів, на лінії Львів—Варшава, особовий поїзд наїхав на товарний, наслідком чого скоїлася велика катастрофа. П'ять осіб згинувло, а 24 пасажирів було ранених. Причиною катастрофи був факт, що машиніст не доглянув сигнала і попровів поїзд на шлях, де був товарний поїзд. Між тими, що згинувли є воїки: Станіслав Шелест, Маріян Віктор Яроцький і кондуктор Болеслав Слєдзьовський. Поранені були: Петро Вітчук, Степан Чіп, Олександр Чижеський, Осип Гузар, Іван Кархут, Іван Кривоніс, Антін Кут, Орест Каралюк та інші.

— Цікавий проект в польських судивництві. Законодавчий департамент польського міністерства справедливості приготував новий проект закону, силою якого особам, що були карані в'язницею по кільканадцять роках буде перекреслена їх кара, як що дальша їх поведінка буде бездоганна та некарнігідна. Тим чином особи карані, по деякій часі моглиб знов мати опіцію осіб некараних і не нести на своїх імені плями караних осіб. Цей новий закон мав би називатися законом про „затарце сказання“.

— Фантастична ревізія присуду над Христом? З Філадельфії доносять, що якийсь жидівський правник Швайдер запропонував жидівським організаціям створити жидівське племінне то-

варнство, яке малоб перевести ревізію присуду над Ісусом Христом, щоби ствердити, чи присуд був справедливий, чи ні. Якщо присуд був несправедливий, то весь жидівський нарід мав би благодати в Бога прощення, тим чином, на думку ініціаторів тої ревізії, зменшилась би ненависть християн до жидів.

— Катастрофа на морю. Норвеський корабель „Гаакон VII.“ пливучи здовж берега Атлантийського Океану, наїхав на підводну скелю і розбився. До тепер відомо, що згинувло 35 осіб, а частина мореплавців доплала до близького острова, звідки по 5 годинах забрав їх корабель „Сан Люкар“. Між тими, що потопилися в океані було багато жінок, що втікаючи з розбитого корабля вискакували через маленькі вікна в море і не маючи сил доплести до острова, находили смерть на дні океану.

— Церква на ліцитації. В Берліні відбулася цікава ліцитація майна православної російської церкви, яка задовжилася в гіпотечних банках і не могла виплатити довгів. Ліцитація мала дуже драматичний характер, бо на ній явився російський єпископ Тихон, одягнений в церковні єпископські ризи і благав представників влади припинити торг в святині, але це не помогло і церкву продано за 180.000 марок. Деякі посольства держав з православним населенням старались здобути від своєї влади більш суми і викупити церкву та звернути її російській єміграції.

— Після „Тижня науки хождения“ у Львові. Як відомо, до летючок, що їх роздавали інструктори публіці в часі „Тижня науки хождения“ у Львові, привязані численні, більше й менше цінні нагороди, що їх різні фірми й поодинокі громадяни жертвували на те, аби широка публіка читала уважно ті летючки і переховувала їх до часу, коли ті нагороди будуть вильосовані. Покищо число нагород ще не устійнене, бо вони напливають даліше. (Цінніші з них розміщені у виставовій вікні фірми: Павло Пронь, Коперника 10). Летючки, які будуть допущені до льосування нагород, мають такі характеристичні знаки: а) На стороні „Десять засад, як поводитися на хіднику“, в угупі 4-ім, у слові „przystosować“ буква „w“ є дещо більша, як інші в тому ж слові; б) На відворотній стороні, в угупі 5-ім, по словах „Innych t. p.“ по букві „r“ пропущено точку; в) На тій самій сторінці, в угупі 10-ім, слово „sytuacji“ ажите у всіх летючках, змінено на „sytuacyj“. Летючки, що мають отсі знаки, слід складати в речинці до дня 15. жовтня ц. р. включно в секретаря комітету „Тижня“, д-ра Станіслава Проня, Староство Гродське, II. пов., двері ч. 75. Пізніше зложені летючки не будуть допущені до льосування. Речинець льосування буде оголошений додатково.

— Контроль авт і автобусів. Староство Гродське повідомляє: На днях перевели контролю авт і автобусів органи державної поліції. Контроль дає такі висліди: на 606 контрольних провірок щодо авт стверджено 8 випадків негального ведення; на 143 контрольних провірок щодо автобусів стверджено 14 випадків переповнення автобусів пасажирами. Винуватих покарано адміністративним порядком.

— Брак води у Відні. У Відні так забракло води, що магістрат мусів видати розпорядок про konieczність ошадности в користуванні нею: В каварнях вільно подавати гостям воду лише на їх спеціальну просьбу, купелі можуть віденчуки уживати лише раз в тиждень, поливати городи, вазонки та інше є заборонено.

— Комуністичний рух в Румунії. До Кишинева привезено комуністів Тєслєра і Гавєрє-арештованих в Бендерах. В Годопісцях, в Бєсарабії, комуніст убив ромуна Чюнку за те, що зрадив комуністичну ячєйку. Вбивник перепалив Дністер і атік на Україну.

— Когут із 6-метровим хвостом. Японці в відомі зі своєї небуденної терпеливості та працьовитості. Ті обі прикмети дозволяють їм годіжно в ділянці годівлі звірят і рослин виховувати мініатюрні примірки. Тому скоріше, як денебудь можна аустріювати в Японії домашні звірята, які виштісять в долоні людини або рослини-карлики (напр. дуба зміють японські огородинки виховати в душлині кокосового горіха). Тепер японські годівці дробу стараються вишкелати окрему породу когутів, які мали би найдовші хвости. В тій цілі переводять вони постійне хрещення найкращих довгохвостих представників цієї домашньої птиці. Дорогою безнастанного степенування хочуть вони вишкелати когуту з хвостом довгим на „6 метрів“. Не треба додавати, що це справа довгих літ і дійсно „японської терпеливості“.

— Смерть Обєручева. В Нью Йорку помер відомий колись російський полковник К. М.

Оберуєв, який 1917 року був командантом військ китського округу. Колиш перед війною був він журналістом співредактором „Кітвас тої Мисли“. В році 1917 як законтрибутор „Сепі-Мисли“ поборював український рух визвольничий і старався не допустити до утворення окремих українських військових частин. Він був іншатором заборон всяких українських збройних військ, він вигнав російські частини розбродив, він вигнав українські частини до кривавих битв на китайській стації між військами Цей-тан і Раді, і російськими полками. Ця боротьба закінчилася тим, що Оберуєв був приречений покінчити своє становище і наслідком мученицької самогубничої боротьби руху та на напором більшовицького Оберуєва опинився на вигнанні, де і помер.

— **Рікні вісти.** Незабаром вийде з друку книжка спогадів основника Армії Спасу ген. Бута. Цей твір написаний перед самою смертю автора і виданий його жінкою. — Ромуни в міністерстві освіти задумують утворити при своїх університетах приготувальний однорічний курс, тому, що середні школи замало підготовляють до студій на університеті. — У Франції масонські організації мають 52.000 а в Італії 43.000 членів. — В Бомбаю вибухла епідемія тифу. Досі вмерло 135 осіб. — Німецька преса доносить, що Франц Паузен перебуваючи у в'язниці в Мюнхені, винайшов спосіб виробляти штучне правдиве золото. — В Білостоні суд похвалив місяцем тюрми лікаря Лесевича за те, що не прийняв у пору хорого до лічниці і він помер з боку скорої лікарської допомоги. — В містечку Слоніні вибухла під час вистави пожежа кінна. Серед публіки повстала паніка і під час утечі з салі було ранених 16 осіб. — В Любечі пропав без сліду сенатор Нібур. Правдоподібно упав як жертвою політичного замаху з боку своїх противників, бо який він у хвилі, коли пертав і політичної наради своєї партії. — В Японії арештовано знов кількадесяти високих залізничних урядників за дефракцію державних грошей.

— **Наукова експедиція на південний бігун.** Астралійський дослідник Губерт Уількенс виїхав з кількома товаришами на наукову експедицію, з наміром дістатись на південний бігун. З ним виїхали відомі летуні Паркер Крамер і Ассеман та механік Орвіль.

З судової салі.

За деклямацію уривку „Гуцульського Курія“ Ол. Бабія.

Для 10. X. продовжував процес проти студ. Івана Кейвана з Карлова, пов. Снятин, обвинуваченого за злочин проти § 85., якого допустися, деклямуючи на концерті уривок з „Гуцульського Курія“ Ол. Бабія.

Після прочитання акту про відібрання дебету тому творці і після прочитання заборони щодо старосту громадське узнало агадану поему Гуцульською, промовляв прокуратор Лангаский. Він признав, що за 10 літ своєї участі в політичних процесах, не був сам особисто як ніколи так обурений на вчинок обвинуваченого, як тепер, бо жадний інший політичний злочинець не відважиться явно на концерті викласти зневагу на адресу Польщі. Я був зломаний, тригоблений, розбитий, читаючи в акті обвинувачення уривки з „Гуцульського Курія“, говорив прокуратор, заклинаючи судді до виїзду найжорсткішої кари.

Оборонець д-р Марітчак у годинний промові доказував, що „Гуцульський Курій“ виданий в Празі, де перебував і автор твору, виданий, як твір, що малює минулі події 1918—20 рр. так як Мішкевич у творі „Редута Ордона“ малює битву повстанців з москалями і кидав на адресу Москви також слова зневаги, як О. Бабія на Польщу. Оборонець прочитав ті уривки з „Редута Ордона“, в яких Мішкевич називав російських царів злодіями, що вкрали польську корону і т. д.

Розправа закінчилася так, що дава приречення 4 голосами „так“ а 8 голосами „ні“ звільнено Івана Кейвана і обвинувачений по 8 місяцях тюрми опинився на волі.

Гувер їде в Європу.

Висліди переговорів між Гувером і Мекдональдом.

Для 9. жовтня відізна Мекдональд із Вашингтону через Філадельфію до Нью-Йорку, відки вернеться в Європу. Для 9. жовтня веч. відбувся в честь Мекдональда банкет в апартаментах держ. секр. Статсона. Вигоспели прашальні промови в честь Мекдональда і обговорили актуальні справи. Захотіли, що през. Гувер у 1930 р. їде до Англії, щоб ревітувати Мекдональда. Деякі Тех. повідомляв, що в розмові між Мекдональдом і Гувером осміснено задано багато важливих питань, англ. співпраця. Мекдо-

нальд у заміну на уступки, які породили Гувер, привілії, як зачувати, насунати англ. посла, баби на Бермудських островах і островах Тринідаді та Тобаго, а також на постою канадського уряду в Гельфахсі.

Марш. Пілсудський не їде в Італію.

Марш. Пілсудський взагалі не їздитиме в Італію. Він лишається в Польщі в Сувавіку.

Оконечна димісія Чічеріна.

Були радники амбасад СРСР у Парижі. Бєсєдовський, помістив статтю в „Експрес-Літер“, в якій, м. і. каже, що ще цього місяця усянуть комісари для закор. справ Чічеріна а його становища. Наслідником Чічеріна буде найправдоподібноше Рикков, бо Літвінов, хоч має найбільше шанси, як фактовець — скомпромітований голосною веселевою аферою свого брата.

Арештування Вальдемарасової приятельки.

В Ковні арештували артистку держ. театру Куріште, Вальдемарасову приятельку та вивезли у відлітне село, де житиме під доглядом поліції. Депортували її на основі розпорядку, виданого ще Вальдемарасом про поборювання сусп. шкідливості в державі. Ревізія в її мешканні ствердила, що воно було осередком протидерж. амов. Узяли з ним кружляли в Ковні чутки про ревізію у Вальдемараса, а навіть про його арештування.

Проф. Бартель у марш. Пілсудського?

У Варшаві в тепер буває прем'єр і буває, посол проф. Бартель. Узяли з ним кружляли в варшавських політ. колах найрізкіші чутки. М. і. зачувати, що марш. Пілсудський прийме проф. Бартеля на аудієнції.

Вітос головою „Пяста“.

Як відомо, дня 2. жовтня відбулася вибори президії „Пяста“. Головою вибрали тоді Вітоса, та він застеріг собі час до надуми. Дня 10. жовтня на засіданні президії клубу „Пяст“ Вітос заявив, що вибір, dokonаний 2. жовтня, приймає. Так „Пяст“ дістає голову фізіономію, бо в президії його є: Вітос, Вітос, Влад. Кернік і Маг. Ратий.

Аманула верне на престіл?

Вісти про заняття Кабулу Надір Ханом потверджуються. Зачувати, що Кабулу втік літаком. Можливо, що Аманула покличуть знову на афганський престіл. Аманула сказав закор. прелеставицької англ. пресі, що заняття Кабулу та побіда Кабулувних військ є корисні для його батьківщини. Про свої дальші плани дав нимна-чучу відповідь.

Розправа за шпіонажу.

В тернопільським суді закінчилася 10. жовтня розправа за шпіонажу проти капт. 6. летунського полку Вол. Сороки і тов. Сороку засудили на 7 літ, Цюльоша на 6 літ, Косовського (був. п'ятоногового того полку, а пізніше полк. агента) на 4 роки, Західного і Цетнера по 4 роки, а матір Сороки на 6 місяців.

Біржа.

Американський долар 87-90—88-00, канадський долар 87-90—88-00, чеська корона 076-33—076-50, австрійський шілінг 125-00—125-50, рупія 100-00—100-25, французький франк 034-50—034-75, швейцарський франк 171-50—172-00, фунт стерлінгів 43-00—43-50-00, радянський червонець 17-00—17-50, німецька марка 21-90.

Зі спортивного життя.

Мистецтва Ліги.

В що неділю буде п'ять лігових змагань: Потонь — Л. К. С. у Львові, Варта — Чорні в Познані, Краковія — І. Ф. Ц. в Кракові, Лягія — Вісла у Варшаві і Туристи — Гарбарія в Лодзі. Безнаслідна на око ситуація львівської Потоні поправилася остаточно, що обі програми нею стрічі з Вартою уневажнено тому, бо їх вели не назначені судді, але судді місцеві. Зачувати, що Потонь і Варта з уваги на це рішення заключили між собою пакт, по якому ці Потонь не поїде до Познаня ці Варта до Львова. Таким чином обом клубам призначено би вальковери і 2 пункти без гри. А що решта протиставляється Потоні — це в більшості слабші клуби, то можна думати, що

Потонь вийде з цієї небезпечної ситуації і виртує свою позицію в Лізі, чого не можна сказати про Чорних, які лишилися на кінець самі сильні протиставляються з ними львівська дружина мусить до того змагатися на їхніх власних гришах. З загрозених спадком дружин виртувалася помірно варшавська Польонія, яка покинула неділі побіла швейцарську дружину Руху 3:2 (2:1) і має вже 18 пунктів. Найбільше загрозені тепер отсі дружини: Потонь, Туристи, І. Ф. Ц., Рух і Чорні.

Новий спортивний майдан у Львові.

Львівський німецький спортивний клуб „Біс“ святкує в неділю 13. п. м. отворення власного майдану (гриша) на Погулянці (Філадельфія). Майдан цей збудовано завдяки великій жертвості і гідній наслідкуванню праці невеличкої німецької колонії у Львові, що в цілості оподатковувалася на отсю гарну цілу, при чому молодше покоління вело від кількох літ і неслугу фізичну роботу біля упорядкування і очищення свого гриша. Чи не гарний приклад для нашої молоді? Програма свята така: богослуження з проповіддю, повитання гостей, промова репрезентантів властей і товариств, гімнастичні попси і змагання в командній мач між дружинами: Б. Б. С. Ф. (Білі) — Біс (Львів). Початок свята в год. 9-30 передпоздним. Вечером відіграє німецька амат.-театральна дружина „Frohshain“ в організованій салі євангелічної школи комедію в 3 актах Раймана і Шварца п. з. „Король командного мача“ (Der Fußballkönig). Початок вистави в 5 год. попоз.

Дужання в спортивній ширку.

В середу (31-ий день змагань) не дава висліди 20-хв. дужання Петровича зі Свібором і муриною Сіні з Карном. Сильний Бено у 23. хв. поклав Віллінга. Пошоп у 24. хв. поклав після гарної боротьби Шербинського. Голандець Арена у 4-й хв. поклав Шнайзера. Після вичеркнення Шварцабауера, Брінера, Штоля, Горвачка, Бахратія, Грінберга і Бен Самсона прийшла вчора черга і на старого Шнайзера, бо я він стратив усі шанси дійти до фіналу.

Нині, в п'ятницю, великою сензацією буде рішення боротьба Богатирова з Пошопом, позатим змаганнями: Арена-Бено, Кемер-Петрович, Сіні-Карш (ріш.) і Штекер-Шербинський.

Всячина.

Старовинне славянське селіще під Харковом.

Будучи новий шлях біля Карачіви поблизу Харкова робітники відкрили останки старовинної глинної посуду, амфороподібні глечики, а далі найдено ціле славянське селіще. Цим відкриттям зацікавився Археологічний Інститут і вислав туди геолога і археолога Федорова.

Цей професор утворив окрему експедицію, яка ствердила, що в тому місці містилося старовинне славянське селіще в XI і XII віці.

Досі найдено три землянки, в яких жили славяни. В землянках збереглися багато глечиків, пошів, кістки і домашні предмети з ціваними орнаментами та зергелю, точила, жорна і крем'я. В одній землянці найдено ножі, серпи, стріли, сильні обручки, намисто і окладники для сагайдаків і рештки ячменю, та думляку а орієлі. Археологи здогадуються, що в тім місці було місто Донець, про яке згадує „Слово о полку Ігоревім“, що в тім місці сівився Ігор, атікаючи а польського половець. Тільки запади татар арештували це місто і змінили цілу околицю в пустину, що зваляся потім дикими степами. Радянська преса закликає українські компетентні чинники асигнувати відповідну суму грошей на ведення дальших розкопок біля Харкова.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЯНИ. (Шоіндіст в сутині). У нас зайшла така подія: На засіданні управи приватної польської гімназії ім. королеви Ядвіги в Перемишлянах римокат. канонія і катехит гімназії Космілер у дискусії над обвинуваченням бджасту товариства заявив, що сід викинути а гімназії науку української мови, бо мовляв, цей мови ученикам не треба. При тому він заявив, що вони „хіба а пастухами цю мовою можуть говорити“. Варто би знати, чи ця подія відомо вишій владі, чи вона узаконена повнішим зв'язком о. каноніка за гідний свідчення я вихотила і як вона задумує на це ареагувати та яку сатирацію дати українському населенню повіту агагалі, а батькам українських дітей, що ходять до цієї гімназії, аотиських. Від себе питуємо цей пахлиханий сіл-крема. Чи невідомо висказ о. Космілера, що мав його культиру а нетерпимість супроти багачки.

ВИПАДАННЯ ВОЛОСЯ!

Розв'язка проблеми поросту волосся.

Спасення відкриття Д-ра Е. Ziegler-a.

Ослаблення волосових коріньків спричинене негігієнічним накриванням голови, нервовою впадею, тяжкою працею, недугою (грипа, тиф), наслідком порпів і надмірних відтовщенням. **Утраті волосся можна** зарадити через **відповідне** наскання голови і волосся. Хто допускає, щоб на порпів і до надмірного відтовщення, цей може бути такою певний, що в короткому часі утратить волосся і споганить себе жадною. Отже важною річю є, щоб голову і волосся **відповідно** до їх складної породи. — Загальною впадею, що це легка річ, а по буті, не річ дуже важка, бо органам шкіри на голові є надзвичайно вибагливий; волосні коріньки мусять виконувати великі зусилля, щоб спромоглись на поріст 75.000 до 100.000 волосся. Тому то велику полегшу для світа приніс Д-р Ціглер своїм славним винаходом **Silvikrin**. **Бо хто має лисину або рідкий поріст волосся, той через лікування волосся Silvikrin-ом, може дійти до повного нового волосся, а при рідкій зарості дістати знов буйну чуприну**, очевидячки тільки тоді, коли йтиме точно на вказівки, подані в плані лічення **Silvikrin-ом**, зредогований проф.

Д-ром мед. Ліплавським.

Silvikrin (D. R. P.) патентований майже у всіх куятурних державах) має **спердіну** поживу необхідну для волосних коріньків, щоб **росло** з них нове волосся. **Проф. унів. Д-р мед. Poland, Медичнальний радник Д-р мед. Abel, Д-р мед. Reine** і багато інших лікарських поваг осигнали при помочі лічення **Silvikrin-ом** **навіть** при **повній вилісності** дуже корисні висади. З великою радістю прийме кожний новину, що **можна наново** одбуту даніший буйний волос. А це завдяки серйозній, яній, згідно з лікарською оцінкою — розв'язку проблеми поросту волосся.

Хочачи Вас переконати на **дійсний прикладі** про правду лише сказаного, жертвуємо **безплатно** пересилку, що має лікар. **справоздання** про висади лічення **Silvikrin-ом** під заг. **„Волосся, їх випадання і відріст“**, до цього пачку **Silvikrin-Shampoo**. Лікування волосся препаратом **Silvikrin** не тільки удержує волосся в здоровій стані, але також робить їх **буйними і гарними**. Ліченням волосся **Silvikrin-ом** осягнули **крупні великий поступ**, прийнятий **радісно** усіма лікарями. Цей поступ набирає ваги тої ще більш через те, що **навіть** при **вилісності** як і **рідкий** оволодіти можна **осягнути новий поріст волосся**. Коли дістанемо від Вас заміщений тут купон, вислаємо негайно, **безплатно** агадані тут брошури і зразок. Просимо вибачити, що **покищо** можемо надати Вам тільки книжечки в німецькій або польській мові; на випадок чинсьєніших зголошень подбаємо за **українські** видання. Небажану мову прому в купоні **перечеркнути**; якщо бажаєте **обі** мови **відразу**, то слово „і“ **підчеркнути**. Всеке листування з Вами ми радо ведемо по українськи.

Купон безплатної пересилки

переслати в невідкладній копії одначе- ній аншкою з сот. з написом „друж“ до

Silvikrin-Vertrieb, Danzig 876, Böttchergasse 23/27.

Прому прислати мені **безплатно**: (в німецькій і польській мові)

1. Книжку на 36 стор. під заг. **„Волосся, їх випадання і відріст“**.
2. Наукове оречення перших лікарських поваг.
3. Спосіб вживання і план лічення **Silvikrin-ом**, зредого- ваний проф. Д-р мед. Ліплавським.
4. Безплатну пробку **Silvikrin-Shampoo**.

Назвище:

Вулиця:

Місце зам:

Почта:

Ukr. Tageszeitung „Dilo“ (Die Tat) Lemberg.

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 11.X. година 7-30 веч. Ви- ступ Дамі Дарлінг, маленької дитини- танецьниці.

Субота, 12.X. год. 3-30 попол. Ви- ступ Дамі Дарлінг.

Субота, 12.X. год. 7-30 веч. „Сила При- значення“, опера Верді.

Неділя, 13. X. год. 2-30 попол. „Вели- кий вран“, вистава театру „Премієр“.

Неділя, 13. X. год. 7-30 веч. „Великий вран“ Бернарда Шопа.

Малий Міський Театр:

Пятниця, 11.X. год. 7-30 вечором „Про- цес Мері Деген“.

Субота 12.X. год. 7-30 вечором „Про- цес Мері Деген“.

Неділя 13. X. год. 3-30 „Видно поїзд“.

Неділя 13. X. год. 7-30 веч. „Процес Мері Деген“.

Кіна.

Аполло: Безсмертне кохання (Колет Мур).

Касіно: „Володарка кохання“ (Грета Гарбо).

Козакосей: Біла пустиня. Кельнер мі- ністром (Чарлі Чаплін). Джім буде вір- туалом.

Лев: „Визень острова св. Олени“ (О- станіс Нанополоне кохання).

Люба: Незайняти моря.

Марусенька: Дичина із Сінгапуру.

Чарлі по шлябі (Чарлі Чаплін).

Ола: „Право молодості“.

Павел: Книжка Маша.

Пан: „Анна Кареніна“.

Пасаж: Володар селянської долини (Том Міко).

Америка: Американська комедія та Гомон- гік таждень.

Стидле: Жінка без назвища. Допов- ення програми.

Фатаморганта: Аджутант (Можжуків).

Хинера: „Шампан“ (Джек Тревор).

Утіха: Цвітка золотого Заходу.

Спортовий цирк.

Міжнародні акаганія в дуканні в дир- жу при вул. Копеніка ч. 33. Початок модня год. 8-30 веч.

Програма радіо.

Субота 12-го

Варшава (1411,7) 20-00 Легка музика.

Краків (312,8) 19-50 Сигнали з обсер- ваторії астрономічної.

Познань (334,8) 20-30 Легка музика.

Ліпциг (259) 18-30 Камеральний кон- церт.

Братислава. (279) 19-05 Моцарт і Бет.

Талін (296) 19-15 Танкова музика.

Брно (341,7) 20-15 Шляські пісні.

Льондон (356,3) 19-30 Популярний кон- церт.

Штутгарт (360) 20-00 „Легка кавале- рія“ Супного.

Гамбург (372) 20-00 „Гарна Олена“

Оффенбаха.

Франкфурт (390) 18-50 Визнач „Пор- трографія“.

Берн (403) 19-30 Народний вечір.

Берлін (418) 20-00 Радіокабарет.

Стокгольм (436) 20-15 Фортепіановий рецитал.

Рим (441) 21-00 Гріга сонати.

Прага (457) 21-00 Концерт з Берна.

Брюссель (509) 19-30 Грамофонові панти.

Відень (516,3) 17-40 Концерт солістів.

Рига (525) 20-15 Легкий концерт.

Будапешт (530) 20-15 Концерт ко- роляської опери.

Москва (825) 20-00 Концерт консер- ваторії.

Ленінград (1000) 19-00 Гуноер літе- ратурно-музичний.

Харків (1304) 16-30 Музика для ді- тей.

Париж (1725) 21-15 Танкова музика.

Неділя 13-го.

Варшава (1411,7) 22-00 Вразіння з

Льоду.

Краків (312,8) 20-30 Трансм. з Поз- наня.

Познань (334,8) 20-30 Вечірний кон- церт.

Катовиці (406,7) 16-00 Популярний концерт.

Ліпциг (259) 21-15 Пісні Рішарда Штрауса.

Братислава (279) 21-15 Танкова му- зика.

Талін (296) 20-15 Військова музика.

Льондон (356,3) 22-15 Військова му- зика.

Штутгарт (360) 16-30 Концерт з Франк- фурту.

Франкфурт (390) 16-30 Концерт ра- діооркестри.

Берн (403) 20-00 „Травитя“ Верді.

Берлін (418) 20-15 „Марієтта“ Штрауса.

Стокгольм (436) 20-15 Брамс і Мо- царт (оркестра.)

Лінгенберг (473) 16-30 Концерт з Франк- фурту.

Прага (457) 21-09 Концерт оркестри.

Брюссель (509) 19-00 Концерт для дітей.

Відень (516,3) 11-00 Віденська ор- кестра симфонічна.

Будапешт (530) 18-30 Брамс: „У- вертура“.

Москва (825) 15-00 Легкий концерт.

Ковно (1935) 20-35 Концерт військової.

Харків (1304) 17-30 Народний кон- церт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооператива „Український Театр“ у Львові: 667 3-6

Томач: 667 3-6

Станіславів: 667 3-6

Субота 12.X. „Циганська любов“, пре- мієра.

Неділя 13.X. „Циганська любов“.

Український Наддніпрянський Хор Д. Котика:

Пятниця 11. X. — Камілла Струм.

Субота 12. X. — Радехів.

Неділя 13. X. — Горіхів. 672 4-2

Позір, зльокатовані й емерити. Ве- личе віче в справі зльокатованих

службовців та австрійських емеритів

відбудеться у Львові в неділю, дня 13-го

жовтня п. р. в год. 6-30 вечором в сазі

Сокола-Батика при вул. Руській ч. 20.

Реферують посли: Володимир Целенич

і д-р Степан Біляк. Громадяни, якітьс

численно!

Товаришів V. туризму „ОН. Асп. Schu- le“ w Mühlitz на Мораві з р. 1917. пп.

Стан. Трача, Юліяна Галатого, Метель- ського, Гураля і Фелікса Франка прому,

щоби чинсьорте подали мені свою адресу.

— Іван Савків, управитель школи в Рославль, почта Содотвіна. 669 4-4

Загальні Збори Т-ва Акад. Хор „Бандурист“ відбудуться дня 20.X. 1929 р.

о год. 12-ї в великій сазі Акад. Дому

вул. Сулицького 21. зі слідуочим по- рядком нарад: 1. Відкриття Зборів.

2. Звіт з діяльності уступального Виділу.

3. Удільня абсолюторії. 4. Вибір нового

Виділу і контр. Комісії. 5. Внески і за- пати. — Виділ. 682 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІВ- НІ ВИРОБИ продає за готівку і на

рати від десятих літ у цілім краю знача

фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл.

Марійська ч. 5. Купую бріданти, золо- то, срібло, плачу найвищі ціни. 618 7-2

МОДНІ бранзолетки, також іншу бі- жутерію поручає дешево Дом б-

ровскі. Розажаєвскі, Львів, (Го- тель Жоржа), Тел. 27-29. 619 4-7

ШИМКО МУССІНГЕР, ур. 1886 р. в

Мостак, уневажає військовою кни- жочку видану через П. К. У. Городок

Ягайлонський. 675 3-3

ВІДОВИЦЯ по священику, в середній

віку, господаря, прийме у старшо- го поважного священика заряд дому —

по можливості в Перемішні. Близька від- омість у о. Олександра Стефановича у

Львові, вул. Чарнецького 26. 677 2-2

ВІЛЬВЕТІ, аksamіти, шовки, інші ма- теріали на сукні і підшники, ната- лану — найдешевше — Баявштайн,

Львів, вул. Вавола ч. 11. 649 2-4

ПОШУКУЮ взаємної опіки з емерит- кою Oddział „Kurjera“. „Emeryt“.

Równie Wolyńskie. 685 1-1

АДВОКАТ

Д-р Олександр Марітчик

оборонець в кариш справах і військо- вих, присяжний перекладач для украї- нської і французької мови — у Львові, переніс свою канцелярію при вул. Крашенського ч. 19а до нового бюро РИНОК Ч. 15, 1. пов., каменяш ч. Пшца, напроти головного входу ратуша. 687 Телефон 53-26.

ПАННА, мішанка, 27 літ, сирота, при- стійна з майном понад тисячу до- ларів — вийде заміж за чесного, та- ктерного, на становацьку кущину. Зголошення листові: Pizling Філіп Львів, Петра Павла 21. 681 1-7

ІВАН ЯЦУН, село Криве, грм. Камі- на Володська, ур. 1901 уневажає загублену військову книжечку видану П. К. У. Рана Руська. 681 1-3

ЛЕКЦІЇ французької мови і конзер- ватії — а також науки гри на скрипці удає іспитованк учителька Стефанія Левницька. Задірянська 12. I пов. 365 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст незуг легенів, серця і жалука

Д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

438 Пересвітлення і емпієюм. 98-2

„СВЯЩЕНИЧА ПОМІЧ“

в СТАНИСЛАВІ, пасаж поручає свійого видання „Малий кате- хизм христ-катол. релігії“. і „Біблійні образки“. 683 9-5

Набірність

ПАРЦЕЛІ буді- вельні при вул. Пісковій — Личаків — має де- шеве до продажі: Мригдоцький, вул. Лісна 6. 673 3-3

у НАНДІЯ, вул. Коперника 14. Напроти Кіна Кооператива

На замовлення готові

Футра

і переріпки — поручас Ф-на

Ф. і И. ЛЮБЕЛЬСЬКІ

Львів, Рутоського 5. Тел. 48-79

561 40 літ існує. 4-10